

Stovky hodin zbytečného papírování, přeregulovanost a zároveň rostoucí náklady na státní zaměstnance. Česko se za vlády Babiše usadilo na chvostu výkonnosti veřejného sektoru

- CZ24 News | 27. září 2021

ČESKO: Stovky hodin zbytečného papírování, přeregulovanost a zároveň rostoucí náklady na státní zaměstnance. Efektivita státu se v posledních letech v Česku výrazně propadla a za vlády premiéra Andreje Babiše (ANO) se pevně usadila na chvostu v mezinárodním srovnání, jak ho zveřejňuje Světové ekonomické fórum. „Stát nehospodář dobře a není výkonný,“ uvedl v poslední zveřejněné výroční zprávě Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ), který situaci dlouhodobě kritizuje.

Oproti roku 2016 se výkonnost veřejného sektoru v České republice propadla v mezinárodním srovnání o desítky míst. Žebříček zveřejňuje Světové ekonomické fórum jako dílčí součást celkového globálního indexu konkurenceschopnosti a zatímco v roce 2016 Česko skončilo ještě na 62. pozici ze 141 sledovaných zemí, v roce 2019 už se propadlo na 99.místo mezi Peru či středoafričké Burundi.

Podle zprávy NKÚ tak nízká výkonnost státu ovlivňuje konkurenceschopnost země i důvěru jejích občanů, propad v žebříčku staví Česko v tomto ohledu mezi jednu z nejhorších zemí v rámci Evropské unie. „V tomto jednom ukazateli jsme opravdu mizerní a víme to dlouhodobě. Ukazatel se skládá ze tří měření, přičemž jedni z nejhorších jsme v přeregulovanosti ekonomiky. Skutečně dnes šéf malé firmy o pár zaměstnancích stráví 223 hodin ročně zbytečným papírováním,“ uvedl pro deník Echo24 hlavní ekonom platební instituce Roger Dominik Stroukal.

Špatně je na tom Česko i v dalších dvou ukazatelích. „Tedy v pomalých soudních sporech a digitální participaci na veřejné správě. Státu se opravdu dlouhodobě nedaří snižovat přeregulovanost, i když o tom politici rádi před volbami mluví. Ukazatel je navíc z roku 2019 a nová data po covidu budou ještě o trochu horší,“ dodal Stroukal.

Podle něj ukazatele Světového ekonomického fóra sdělují, že Česko sice patří k jedné z nejbohatších zemí na světě, ovšem navzdory tomu, že je stát veden „naprosto chaoticky“. „Nejsme na tom špatně, ale je škoda, že s tím něco neuděláme, protože bychom na tom mohli být o poznání lépe. Ten ukazatel prakticky říká, že Češi jsou tak podnikaví, šikovní a kreativní, že je ani šílená vláda nezastaví, jen jim zbytečně hází klacky pod nohy,“ dodal Stroukal s tím, že je však nutné brát index v některých případech s rezervou, digitalizace veřejné správy podle něj nutně neznamená bonus a k měření dochází jen na několika subjektivních pozorováních.

Digitalizaci však ve své [zprávě](#) za rok 2020 kritizoval i NKÚ. „Pandemie a s ní spojená omezení ukázaly, jak tristní jsou dosud výsledky digitalizace státní správy. A to přesto, že jen od roku 2016 na ni ministerstva vynaložila minimálně 67 miliard korun. Stát na jednu stranu žádá po občanovi, aby maximálně omezil své kontakty, na druhou stranu mu poskytuje jen velmi omezenou možnost jednat s úřady elektronicky,“ uvedl prezident NKÚ Miroslav Kala.

Úřad ve [stanovisku](#) k návrhu státního závěrečného účtu za rok 2020 také konstatoval, že zatímco

efektivita státní správy dlouhodobě upadá, výdaje naopak vyrostly na rekordní čísla. „K celkové vysoké výši výdajů nejen v roce 2020, ale i v předchozích letech významně přispěly platy zaměstnanců ve vládou regulované sféře, které se zvyšují i z důvodu vzrůstajícího počtu zaměstnanců. Přestože dochází k nárůstu počtu státních zaměstnanců a výdajů na jejich platy, výkonnost veřejného sektoru se nezvyšuje, naopak v posledních letech klesá,“ uvádí úřad ve stanovisku.

Na platy pracovníků veřejného sektoru bylo v roce 2020 podle NKÚ vynaloženo celkem 232,49 miliardy korun. Oproti roku 2016 je to nárůst o 81,06 miliardy. Zvýšené náklady byly způsobeny i tím, že stát za čtyři roky přibral celkem 38 tisíc zaměstnanců. Na platy tak v loňském roce připadalo celkem 13,8 % příjmů státního rozpočtu. Pro srovnání: v roce 2016 jen 11,8 %. Státních zaměstnanců je letos rekordní množství. Ministerstva, úřady a jejich příspěvkové organizace zaměstnávají celkem 482 270 lidí, což je o 6901 víc než loni. Nejvíce je aktuálně učitelů (téměř 188 tisíc). Nepedagogických pracovníků ve školství je zhruba 70 tisíc. Následují příslušníci ozbrojených složek, jako jsou policie, vězeňská služba nebo celníci, kterých je dohromady přes 67 tisíc.

Počty státních zaměstnanců ale výrazně nerostly pouze za dobu Babišovy vlády (2017 až 2021). Jejich růst lze sledovat už od nástupu Andreje Babiše jako ministra financí do vlády Bohuslava Sobotky (ČSSD) v roce 2014. Před rokem 2012 měl naopak počet státních zaměstnanců několik let po sobě klesající tendenci.